

HOOFDSTUK X

Zijne Hand is nog Uitgestrekt

VERZEN 1 TOT 4.

- 1. Wee dengenen, die ongerechte inzettingen inzetten, en den schrijvers, die moeite voorschrijven;**
- 2. Om de armen van het recht af te wenden, en om het recht der ellendigen mijns volks te rooven, opdat de weduwen hun buit worden, en opdat zij de weezen mogen plunderen!**
- 3. Maar wat zult gijlieden doen ten dage der bezoeking, en der verwoesting, die van verre komen zal? tot wien zult gij vlieden om hulp? en waar zult gij uwe heerlijkheid laten?**
- 4. Dat elk een zich niet zou buigen onder de gevangenen, en vallen onder de gedooden? Om dit alles keert Zijn toorn zich niet af, maar Zijne hand is nog uitgestrekt.**

Ongelukkig is ook hier weer de hoofdstukken-verdeeling uitgevallen; zooals een ieder bemerken kan, behoren toch deze verzen nog bij het vorig hoofdstuk. De schildering van het zedenbederf in Efraïm wordt hier voltooid door er op te wijzen, dat de richters des lands zich zelfs schuldig maakten aan allerlei knevelarij en verdrukking der armen en weerlooze weduwen en weezen. De trouwe profeten stonden steeds op gespannen voet met de onrechtvaardige rechters en andere invloedrijke rechtsverkrachters. De valsche profeten vleiden de rijke uitbuiters, doch de ware profeten hadden steeds alle sympathie voor den onderliggenden hond in 't gevecht. Zie slechts 1:17,23; 3:11; 5:7,23. In het eerste vers wordt een wee uitgeroepen over hen, die onrechtvaardige wetten maakten, die pijnlijk drukten op de armen als bijv. zeer hoge belastingen. Door de *schrijvers, die moeite voorschrijven* wordt geen tweede klasse van menschen bedoeld, doch dezelfde onrechtvaardige wettenmakers, wier voorschriften enkel doelden op onderdrukking van de kleine luiden. Deze lieden stonden met hunne kwade praktijken lijnrecht tegenover de wetten van Mozes, want deze hebben altoos de strekking om het zwakke en ellendige de hand beschermend boven het hoofd te houden. Ook deze geweldenarij zal evenwel niet ongewroken blijven. De Heer toch slaat der menschen wegen ga! Bij den verkeerde beloont Hij Zich steeds een worstelaar. Plotseling richt de Heere Zich tot deze snoode onderdrukkers en Hij vraagt wat zij doen zouden als de druk aan henzelf toe kwam; tot wien zij dan zouden vlieden om

hulp en waar zij hun onrechtvaardig verkregen schatten dan zouden bergen. En de verdrukking en benauwdheid zou ook over hen komen, want reeds rolt de donder van Zijn toorn vanuit de verte. Doch het onweder komt naderbij, totdat het over hun schuldig hoofd losbreekt; en dan zullen zij vallen als gevangenen om naar Assur weggevoerd te worden of als gesneuvelden op het slagveld.

Wee den Assyriër, de Roede van Gods Toorn

VERZEN 5 TOT 7.

5. Wee den Assyriër, die de roede Mijns toorns is, en Mijne grimmigheid is een stok in hunne hand!

6. Ik zal hem zenden tegen een huichelachtig volk, en Ik zal hem bevel geven tegen het volk Mijner verbolgenheid; opdat hij den roof roove, en plundere de plundering, en stelle het ter vertreding, gelijk het slijk der straten.

7. Hoewel hij het zoo niet meent, en zijn hart alzoo niet denkt, maar hij zal in zijn hart hebben te verdelgen, en uit te roeien niet weinige volken.

Hier begint een nieuwe profetie, die doorloopt tot aan het einde van dit kapittel. Om deze schoone profetie tegen den Assyriër recht te waardeeren, dient men vooraf twee zaken wel in het oog te vatten. Vooreerst dient men zich wel te herinneren, dat de snoode Achaz zich ten koste van 's Heeren gunst, 's Heeren knecht en 's Heeren huis verpand had als vasal aan den koning van Assyrië. Door deze herinnering kan deze schoone beschrijving in onze schatting tevens een heldenstuk van Jesaja worden. Want immers zoo wordt deze profetie gericht tegen den machtigen bondgenoot van vorst en volk. Gedurende den grooten oorlog mochten de Amerikaansche burgers geen woord zeggen tegen Frankrijk of England, dewijl die volken onze bondgenooten waren. Welk een geloofsmoed moet het dan vereischt hebben om een profetie als deze tegen Juda's bondgenoot uit te spreken!

Ten andere dient men wel te verstaan, dat deze profetie is uitgesproken, nadat Samaria en het Noordelijk Rijk reeds gevallen zijn in de macht van Assyrië. Dit blijkt ten duidlijkste uit verzen 9 tot 11. Ook dit geschiedkundig feit is hier van beteekenis. Want het hart van vele Jeruzalemmers zal toch heimelijk gebeeft hebben en velen zullen zich in stilte hebben afgevraagd, of na de verovering van Samaria niet de beurt zou zijn aan Jeruzalem. Waar nu dan Damaskus en Samaria en vele andere steden voor dien machtigen veroveraar gevallen waren, was het

daar al weder niet een bijzondere boodschap van moed van de zijde van Jesaja en een heerlijke tijding van troost voor het geloovig volk in Jeruzalem en Juda? Zij konden het hier vernemen, dat die machtige Assyriër niets anders was dan de *roede* Zijns toorns, die door God Zelf *gezonden* en *bevolen* werd, vers 6.

Hoewel hij het zoo niet meent en zijn hart alzo niet denkt. Neen, hij beschouwde zichzelf allermintst als een stok in Jehova's hand. Hijzelf beschouwt zich veeleer als een God, die machtiger is dan al de goden van vreemde volken. Het was ook niet zijn doel om Israël vanwege zijne onzegbare gruwelen te tuchtigen met de roede en een ferm pak stokslag te geven, neen, hij had het bepaald in zijn hart te verdelgen en om geen gering getal van volken te verdoen. Zijn plan en overleg was dus gansch anders dan die van Jehova. Toch wilde God hem gebruiken als een stok en staf, een bijl en een zaag. We hebben in dit hoofdstuk de schoonste tegenstelling tusschen den Souvereinen God en den grootsten souverain dier dagen. De laatste was slechts een gering instrument, waarmede de Eerste deed, wat Hij wilde. En nadat Hij het werktuig gebruikt had, verbrak Hij het en wierp het van Zich. Tevens hebben we hier geschilderd de grootsche tegenstelling van het Godsrijk en het wereldrijk. Ja, wij mogen nog een stap verder gaan en zeggen dat wij deze profetie niet recht verstaan wanneer we er ook niet tevens van Christus en Antichrist in vinden. De koning van Assyrië is beeld, zoo al niet van den Antichrist zelf, dan toch van den boozen koning van het Noorden in het laatste der dagen.

De Trotsche Snorkerij van den Koning van Assyrië

VERZEN 8 TOT 14.

- 8. Want hij zegt: Zijn niet mijne vorsten al tezamen koningen?**
- 9. Is niet Kalno gelijk Karchemis? is Hamath niet gelijk Arfad? is niet Samaria gelijk Damaskus?**
- 10. Gelijk als mijne hand gevonden heeft de koninkrijken der afgoden, ofschoon hunne gesnedene beelden beter zijn, dan die van Jeruzalem, en dan die van Samaria;**
- 11. Gelijk als ik gedaan heb aan Samaria en aan hare afgoden, zou ik alzo niet kunnen doen aan Jeruzalem en aan hare afgoden?**
- 12. Want het zal geschieden, als de Heere een einde zal gemaakt hebben van al Zijn werk op den berg Zion en te Jeruzalem, dan zal Ik te huis zoeken de vrucht van de grootschheid des harten van den koning van Assyrië, en de pracht van de hoogheid zijner oogen.**

13. Omdat hij gezegd heeft: Door de kracht mijner hand heb ik het gedaan, en door mijne wijsheid, want ik ben verstandig; en ik heb de landpalen der volken weggenomen, en heb hunnen voorraad geroofd, en heb als een geweldige de inwoners doen nederdalen;

14. En mijne hand heeft gevonden het vermogen der volken, als een nest, en ik heb het gansch aardrijk samengeraapt, gelijk men de eieren, die verlaten zijn, samenraapt; en er is niemand geweest, die eenen vleugel verroerde, of den bek open deed, of piepte.

Vroeger meende men wel eens dat de profeet hier slechts eene poëtische schildering gaf van de dwaze zelfverheerlijking des Assyrischen konings, doch de wetenschap der Assyriologie heeft later overvloedig bewezen, dat we hier tevens een zeer reële schildering hebben van den trotschen waan der Assyrische koningen. Op de steenen, die eeuwen lang onder den grond gelegen hebben en later zijn opgegraven kan men heden ten dage nog de snoevende opsommingen van hun eigen grootheid en roemruchtige daden lezen. In vers 8 beroemt hij zich op de grootheid zijner *vorsten* of hooge rijkstrawanten. Die waren als de *koningen* van andere volken. Als nu zijne rijksdienaren zoo majestueus waren, hoe grootsch en verheven moest hun aller heer en keizer dan wel niet zijn? Verder haalt de snoever op van zijne veroveringen. Hij stelt zich voor als den onweerstaanbare en onverwinnlijke voor wien alle steden en volken zich moesten bukken. *Kalno* is hetzelfde als *Calne* in het land Sinear van Gen. 10: 10. *Karchemis* lag aan den Westelijken oever van den Euphraat ter plaatse waar de Chabor in dien stroom valt. *Hamath* was een stad en koninkrijk gelegen aan den Orontes; *Arfad* is weinig bekend, doch men meent dat het eene stad was, gelegen tusschen den Euphraat en den Orontes, ten Noorden van het tegenwoordige Aleppo, waarvan we meermalen hoorden gedurende den grooten oorlog en in verband met de twisten over de olievelden van Turkije. Eindelijk worden *Samaria* en *Damaskus* nog genoemd als ook bezweken voor zijne macht. In vers 10 verheft zich de grootspraak en onstuimige bluf tot lastering van den dienst des Heeren. En toch in die lastering zat, helaas, maar al te zeer een grein van waarheid. Want Jeruzalem en Samaria waren vol van *gesneden beelden*. En bloot van uit het oogpunt van kunst en uiterlijken vorm kunnen ze ook wel minder schoon geweest zijn dan die van andere volken. Israël was immers niet het volk der cultuur en aesthetiek. Men bedenke hier echter, dat de oude Heidenen altoos een zekeren eerbied hadden zelfs voor de goden

van andere volken. Voor Israël was deze eerbied maar al te vaak een valstrik tot zijn eigen schade en schande. Doch deze gekroonde praalhans had van dien eerbied niets. Hij doet ons denken aan de beschrijving van den mensch der zonde die volgens Paulus „zich tegenstelt en verheft boven al wat God genaamd of als God geëerd wordt.” Op grond van al zijne gemaakte veroveringen meent hij in zijn verwatenheid, dat ook Jeruzalem voor hem zal moeten zwichten. De Heere laat duidelijk uitkomen in deze grootsche voorstelling, dat de Assyriër geen onderscheid maakt tusschen Israël en de Heidenen. Jehova was voor hem slechts een god gelijk al de andere. De gevorderde critici staan vandaag nog precies op hetzelfde standpunt als deze heidensche pocher. Vers 12 is een tusschenwerpsel, dat ons als het ware doet voelen, dat God niet veel geduld met zijn hemeltergenden trots heeft en dat Hij, hem gebruikt hebbende als een roede voor Juda en Jeruzalem, hem zal vernederen, naar den regel dat hoogmoed komt voor den val. Op dezen hoogmoed wordt nog weder gewezen in vers 13. In vers 14 wordt het beeld van het uithalen van een vogelnest door een knaap gebruikt. De koning had met de volken gedaan gelijk een baldadige jongen doet met een vogelnestje. Hij had de eieren, de schatten der volken, bijeengeraapt en niemand had tegen hem een vleugel durven verroeren, noch den bek openen en piepen. Het nederwerpen der volken en het rooven van hunne schatten en wegvoeren der inwoners was voor hem dus slechts kinderspel.

Het Licht van Israël Assur tot een Vlam

VERZEN 15 TOT 18.

15. Zal eene bijl zich beroemen tegen dien, die daarmede houwt? zal eene zaag pochen tegen dien, die ze trekt? als of een staf bewoog degenen, die hem opheffen? als men eenen stok opheft, is het geen hout?

16. Daarom zal de Heere, HEERE der heirscharen, onder zijne vetten eene magerheid zenden; en onder zijne heerlijkheid zal Hij eenen brand doen branden, als den brand des vuurs.

17. Want het licht van Israël zal tot een vuur zijn, en zijn Heilige tot eene vlam, welke in brand steken en verteren zal zijne doornen en zijne distelcn, op eenen dag.

18. Ook zal Hij verteren de heerlijkheid zijns wouds en zijns vruchtbaren velds, van de ziel af, tot het vleesch toe; en hij zal zijn, gelijk als wanneer een vaandrager versmelt.

In vers 15 wordt het belachelijke van des konings snorkerij

voorgesteld onder het beeld van timmermansgereedschap. Stel, dat een bijl zich beroemt tegen hem die er mede slaat, een zaag pocht tegen den zager en een staf en stok tegen wien deze opheft, dan heeft men eenigermate een beeld van den opgeblazen dwingeland. Hij stelde zich aan, alsof hij over Jehova heerschte, terwijl toch Deze met hem werkte tegen Zijn huis als met een bijl en een zaag, en tegen de schapen Zijner weide als met een stok en een staf. Ook in vers 16 wordt weer tweeërlei beeldspraak gebezigd en nu ter aanduiding van de straf op zijn opgeblazenheid en trots. Met toespeling op de *vorsten* van vers 8, waarop de koning snoefde, zegt God dat hij onder zijne *vetten* de tering zal zenden. Onder het beeld van vetgemeste runderen worden in de Schrift meermalen de rijke en brutale heerschers bedoeld. Zie ook Ps. 22: 30 en Ez. 31. Het tweede beeld is dat van een grooten brand, dat al de macht en rijkdom, de pracht en praal van den snoever zal verbranden. En ziet, was eerst Assur de roede voor Israël dan wordt de rol omgekeerd en wordt Israël het middel in Gods hand om Assur te straffen. Men denke intusschen zich de vervulling dezer profetie niet beschreven in II Kon. 19:35 en Jes. 37:36. Gelijk zoo menigmaal, gaat de profeet plotseling van uit de geschiedenis of uit de naaste toekomst zich verplaatsen in de verre toekomst van den dag des Heeren. Hij verlaat dan tevens het historisch voorbeeld Assur om zich te hechten aan het profetisch tegenbeeld van Assur, den boozen koning van het Noorden in de laatste dagen. Bij het *Licht van Israël* denke men aan den *Heilige Israëls*, vers 20, d. i. den Heere Jezus Christus. Reeds in 4:5 zagen we, dat Israël dan het Licht van Zijne tegenwoordigheid zal hebben. Als hier gezegd wordt, dat het Licht en de Heilige Israëls Assurs doornen en distelen zal verslinden *op eenen dag*, dan hebben we hier te denken aan het verschijnen van den bliksem Zijner toekomst. Vgl. Ez. 37; 38; Hos. 14 en Openb. 19. Een treffend beeld is het ook weder, wanneer al de heerlijkheid van Assur, waarop hij zoo prat ging, hier bij *doornen en distelen* vergeleken wordt, beeld van den vloek, het onnutte en het woeste. In vers 18 wordt de gedachte nog vastgehouden van een alles verterenden brand, die zoowel de ziel als het vleesch verbrandt. Calvijn waarschuwde er reeds tegen om hier te meenen, dat de ziel niet onsterfelijk zou zijn. Bedoeld is, zoo zegt deze scherpzinnige uitlegger, dat de ziel van den geweldenaar ook na den ondergang des lichaams voor het op aarde misdrevene zal hebben te boeten. Het laatste deel van vers 18 wordt op zeer verschillende wijzen vertaald en uitgelegd. De Septuagint heeft: „En hij zal vluchten als een die vlucht voor een verterend vuur.” De Vulgaat heeft: „et erit terrore profundus” d. i. „hij zal met schrik wegvluchten.” Luther:

„Und wird vergehen und verschwinden.“ Michaelis: „Dat zal smelten en koken zijn!“ Van Der Palm: „Ja gansch en al verteren, wegsmelten zal het als dorre rijzen.“ Ridderbos: „Zoodat het is als wanneer een kwijnende wegkwijnt.“ Izak Leeser: „And he shall be as a tree eaten to powder by the worms.“ Sachs: „As the fading away of a sick man.“ Calvijn heeft het hier o. i. weder het uitstekendst getroffen als hij dit erop aanteekent: „De derde beeldspraak klinkt zeer zonderling, maar het komt vooral door het ongelukkige woord „*versmelt*“ dat al te letterlijk is overgezet. In het Hebreuwsch staat hier een onvertaalbaar woordenspel, dat, gepaard met het denkbeeld van een vlam, die wassen poppen doet versmelten, deze uitdrukking in het oorspronkelijk rechtvaardigt. Maar in nuchter proza wil dat „versmelten“ hier niets anders zeggen dan sneuvelen en wel gepaard met verlies van zijn standaard. Ook bij de geschiedschrijvers der oude Grieken en Romeinen wordt menigmaal van standaardverlies gewaagd als van eene ramp, die bijna gelijk stond met verlies van den veldslag, waarin dat veldteken was verloren. Deze beeldspraak geeft dus te kennen, dat de zaak van den Assyriër eenmaal niet minder wanhopig zal staan, dan indien zijn leger van zijn vaandrager en zijn standaard was beroofd.“

Tweeërlei Overblijfsel

VERZEN 19 TOT 23.

19. En de overgeblevene boomen zijns wouds zullen weinig in getal zijn, ja een jongen zou ze opschrijven.

20. En het zal geschieden te dien dage, dat het overblijfsel van Israël, en de ontkomencn van het huis Jakobs niet meer steunen zullen op dien, die ze geslagen heeft; maar zij zullen steunen op den HEERE, den Heilige Israëls, oprechtelijk.

21. Het overblijfsel zal wederkeeren, het overblijfsel van Jakob, tot den sterken God.

22. Want ofschoon uw volk, o Israël, is gelijk het zand der zee, zoo zal toch maar het overblijfsel daarvan wederkeeren: de verdelging is vastelijk besloten, overvloeiende met gerechtigheid.

23. Want eene verdelging, die vastelijk besloten is, zal de Heere, HEERE der heirscharen, doen in het midden dezes ganschen lands.

Wij hebben hier een treffende tegenstelling van tweeërlei

overblijfsel. In het eerste vers is sprake van het overblijfsel van Assur onder het beeld van enkele boomen, die na een verwoestenden boschbrand, waarvan boven gesproken is, zijn overgebleven. Ook dit beeld komt meermalen voor bij Jesaja. De boomen van het eens trotsche woud zullen zoo weinige zijn, dat een klein kind ze kan tellen en opschrijven. En het overblijfsel van dat trotsche wereldrijk zal geen toekomst hebben.

Hoe gansch anders is het dan met het overblijfsel van Israël. Drie heerlijke dingen worden hier van dit overblijfsel gezegd; (a) Zij zullen in de toekomst niet meer steunen, vertrouwen op dien die ze geslagen heeft, zooals het dit nog deed in Jesaja's dagen. Achaz gaf zijn vertrouwen aan Assur, doch het was juist dit wereldrijk dat Juda later zoo fel benauwde, b) Zij zullen alleenlijk en oprechtelijk steunen op Jehova-Jezus, want Die is hier bedoeld en geen andere, (c) Het overblijfsel zal wederkeeren uit ballingschap. Het is haast kinderachtig om hier te willen denken aan de wederkeering na de zeventigjarige ballingschap. Want immers toen was Israël niet als het *zand der zee* en toen vertrouwde Israël niet oprechtelijk op den Heere. De groote en finale wederkeering der laatste dagen is hier bedoeld, zooals uit *de vastelijk beslotene verdelging* van vers 23, waarmede *de tijd van benauwdheid voor Jakob*, Jer. 30:7, de tijd en het oordeel der groote verdrukking bedoeld is, veilig kan worden afgeleid. Als er gezegd wordt dat de verdelging *ovevvloeiende van gerechtigheid* zal zijn, dan wil dit zeggen in andere woorden dat *Zion door recht verlost* zal worden, d. i. door de schrikkelijke handhaving van Zijn onkreukbaar recht, wat oordeel voor de kwaden en verlossing voor de geloovigen insluit. Israëls verlossing en volkomene herstelling zal niet als met een tooverslag tot stand gebracht worden, maar door recht en gerechtigheid en door terzelfder tijd al Zijne onderdrukkers te verdelgen. De val van het wereldrijk en Israëls verlossing worden altoos naast elkander gesteld. Naast elkander kunnen Babylon en een hersteld en heilig Zion niet bestaan. Eerst als *de tijden der Heidenen* voorbij gesneld zijn, kan gansch Israël zalig worden.

Eindelijk is de opmerking hier zeker niet overbodig dat we in deze verzen een schoone verklaring hebben van den profetischen naam van een van Jesaja's kinderen, Shear-Jashub, 7: 3.

Vreest Niet: Nog een Klein Weinig!

VERZEN 24 TOT 27.

24. Daarom zegt de Heere, HEERE der heerscharcn alzoo: Vreest niet, gij Mijn volk, dat te Zion woont! Voor Assur, als hij u met de roede zal slaan, en hij zijnen staf tegen u zal opheffen, naar de wijze der Egyptenaren;

25. Want nog een klein weinig, zoo zal volbracht worden de gramschap, en Mijn toorn tot hunne vernieling.

26. Want de HEERE der heerscharcn zal tegen hem eenen gcesel verwekken, gelijk de slachting van Midian was aan de rots van Oreb; en gelijk zijn staf over de zee was, den welken Hij verheffen zal, naar de wijze der Egyptenaren.

27. En het zal geschieden ten zelve dage, dat zijn last zal afwijken van uwen schouder, en zijn juk van uwen hals; en het juk zal verdorven worden, om des Gezalfden wil.

Toen Hiskia, de zoon en troonopvolger van Achaz weigerde de schatting te betalen, viel de machtige Sanherib met een machtig leger in Juda en sloeg het beleg om Jeruzalem en stond op het punt de stad te overweldigen, toen God door Zijn slaanden engel plotseling uitkomst gaf. Zijn gansche leger werd verslagen, Sanherib zelf vluchtte naar zijn land, gaf zich daar aan uitspattingen over en werd er om het leven gebracht door zijn eigene zonen. Dit was in het kort de groote hoofdzaak waarop in de profetieën van Jesaja gedurig weder gezinspeeld wordt. En we achten het buiten allen twijfel, dat dit ook het geval is in dit hoofdstuk en in deze woorden. Doch het staat voor ons ook vast, dat we met de meeste uitleggers hierbij niet stil mogen blijven staan. Zoo kunnen we ook hier veilig aannemen, dat deze woorden van den rijksten troost en bemoediging zijn geweest voor het volk Gods in Jesaja's dagen tegenover de Tiglath Pilezers en de Sanheribs en toch den eindtijd niet uit het oog verliezen. Twee hoofdzaken zijn voorts in deze verzen opmerkenswaardig. Vooreerst, dat de geschiedenis van den uittocht uit Egypte op grooter schaal herhaald zal worden. Dit eene historisch beeld spreekt boekdeelen vol van Israëls ellende en uitredding. De historische beelden van Jesaja zijn niet minder rijk dan zijne natuurbeelden. Troost moet het ook voor het vrome volk geweest zijn, dat het maar *een klein weinig zou duren*. Dit doet ons denken aan den *kleinen toorn* van 54:8. Dit is Gods beschouwing van de dingen. Terecht zegt Calvijn: „Dat alle aardsche tijdsbepalingen slechts betrekkelijke waarde hebben, geldt bovenal voor de Profeten.” Men zou dit een grondregel der profetie kunnen noemen en een regel, die maar al te zeer veronachtzaamd wordt. In vers 20 wordt ook nog gewezen op het gericht over Midian ten dage van Gideon, toen ook aan Israël een wonderdadige verlossing

werd bereid. Gelijk Oreb en Zeëb eens vielen voor Gideon zoo zullen eens de Antichrist en de valsche profeet vallen voor het aangezicht van den Heere Jezus Christus.

De tweede hoofdzaak van deze verzen is te vinden in het laatste deel van vers 27. Daar wordt ons gezegd door wien die groote verlossing voor Israël tot stand zal worden gebracht, namelijk door den *Gezalfde*. Hier is eigenlijk geen sprake in den tekst van den *Gezalfde*, *Messias*, maar van *olie*, en daarom zijn weer allerlei wilde vertalingen en uitleggingen gegeven. Wij gelooven dat de uitdrukking *voor het aangezicht des olies* hier echter synecdochisch staat voor den *Gezalfde*, onzen Heere Jezus Christus en voornamelijk om deze reden, dat Hij reeds driemaal in het voorafgaande verband is aangeduid en straks in vers 34 nog weder aangeduid wordt als de *Heerlijke*. En bovendien was het ook alleszins gepast, dal na de grootsche beschrijving van den ondergang des grooten vijands werd gewezen op Hem, Die zijn ondergang tot stand zal brengen. Zelfs al zou Gods gezalfde Zoon ook niet bedoeld zijn in deze moeilijke uitdrukking, dan weten wij toch even vast en zeker, dat de Heere Jezus Christus al de anti-christelijke eindmachten eens een verpletterenden ondergang zal bezorgen. Elk knellend en smadelijk juk zal van den nek Zijns beminden volks genomen worden en de gansche aarde zal rust en vrede genieten onder Zijn zegenend bewind.

De Opmarsch des Vijands

VERZEN 28 TOT 34.

28. Hij komt te Ajath, hij trekt door Migron; te Michmas leidt hij zijn gereedschap af.

29. Zij trekken door den doorgang, te Geba houden zij hunne vernachting; Rama heeft, Gibeä Sauls vlucht.

30. Roep luide met uwe stem, gij dochter van Gallim! laat ze hooren tot Laïs toe, o ellendige Anathoth!

31. Madmena vliedt weg, de inwoners van Gebim vluchten met hoopen.

32. Nog een' dag blijft hij te Nob; hij zal zijne hand bewegen tegen den berg der dochter van Zion, den heuvel van Jeruzalem.

33. Doch ziet, de Heere, HEERE der heirscharen, zal met geweld de takken afkappen, en die hoog van gestalte zijn, zullen nedergehouden worden; en de verhevenen zullen vernederd

worden.

34. En Hij zal met ijzer de verwarde struiken des wouds omhouwen; en de Libanon zal vallen door den Heerlijke.

We hebben hier eene hoog-dichterlijke beschrijving van Assurs tocht tegen Jeruzalem. Dat we ook hier aan den koning van het Noorden hebben te denken, blijkt daaruit dat de hier opgesomde plaatsen liggen ten Noorden van Jeruzalem, terwijl ons toch later in hoofdstukken 30 en 37 wordt mededeeld, dat Sanheribs weg liep over Lachis en Lebna, steden die ten Zuidwesten van de heilige stad gelegen waren.

Buitengewoon levendig is hier de beschrijving. Wij zien een reusachtig leger zich van stad tot stad voortbewegen, overal opwinding, ontzetting en schrik teweeg brengende. De profeet hoort van uit de verte hun angstgeschrei en jammerklachten. Te *Michmas* zag hij den vijand zijn *gereedschap afleggen*. Zeker om te vernachten. Volgens anderen liet hij daar zijn veldtuig eerst staan, dewijl het leger aldaar een hooge en zeer steile helling moest afdalen en aan den overkant weder een gelijke steilte moest beklimmen. Het is niet met zekerheid te zeggen, waar al deze plaatsjes gelegen hebben en daarom willen we er ook niet naar gissen. De profeet ziet ook de dorpelingen doodelijk verschrikt vluchten voor het aangezicht des tyrans. De *dochter van Gallim* roept hij toe hare stem weeklagend te verheffen. Het behoeft zeker niet gezegd, dat wij hier niet denken moeten aan een jongedochter, maar aan heel dat plaatsje onder het beeld eener dochter. Het is iets zeer gewoons in de Schrift dat steden *dochters* worden geheeten. Men denke slechts aan den term *Dochter Zions*, die zooveel voor Jeruzalem gebruikt wordt, vers 32. Als hij nabij Jeruzalem gekomen is, vertoeft hij nog een dag te Nob, ongetwijfeld tot opname en verkenning van het terrein en tot het vormen van de meest doeltreffende plannen en om het leger, voor de doodelijke slag zal worden toegebracht, eenige rust te gunnen. Ziet, hij trekt reeds weer voort op de heilige stad aan. Reeds heft de machtige veroveraar zijne hand op om den doodelijken slag toe te brengen. Nog een enkel oogenblik en de gansche stad zal verpletterd nederliggen onder zijn ijzeren vuist.

Doch ziet! De mensch wikt, maar God beschikt. Terwijl hij gereed staat om Israël te verbrijzelen, staat God gereed om hem te verbrijzelen. Zooals hij daar stond met opgehevene hand geleek hij een trotschen boom en nu zal de Heere met forschen slag zijne takken afkappen. Reeds boven werd deze vijand voorgesteld onder

het beeld van een woud. De boomen des wouds zijn hoog en verheven en het was juist deze eigenschap, die de trotsche koning van Assur met het trotsch geboomte gemeen had. Op zijn hemeltergenden trots werd hiervoor ook reeds gewezen. Als er gezegd wordt, dat de *Libanon* zal vallen dan wil dit natuurlijk gezegd zijn van het bergwoud zijner hooge cederen. Zoo spreekt ook Ps.72:10 van het *ruischen van den Libanon*, terwijl natuurlijk zijne boomen bedoeld zijn. Wie zal dit trotsche woud omhouwen? Wie dit zal doen moet toch wel groote kracht hebben. Het laatste vers zegt, dat de *Heerlijke* dit doen zal. En deze is niemand anders dan het *Rijsje* van het volgend hoofdstuk, Die zal staan tot de Banier en de Vraagbaak aller volken.